

WOJEWODA
WARMIŃSKO - MAZURSKI

ZK-I.431.2.4.2015

Szanowny Pan
Jan Korzeniowski

Komendant
Straży Miejskiej w Elblągu

Stosownie do § 11 ust. 3 *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich)* (Dz. U. Nr 220, poz. 1733 *ze zm.*), przekazuję treść wystąpienia pokontrolnego.

Kontrolę okresową w **Straży Miejskiej w Elblągu**, ul. Winna 9, 82-300 Elbląg przeprowadzono na podstawie art. 9 ust. 2 i 3 *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych* (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 1383, *ze zm.*).

W okresie objętym kontrolą kierownikiem kontrolowanej jednostki był Komendant Straży Miejskiej w Elblągu Pan Jan Korzeniowski.

Kontrolę przeprowadzili kontrolerzy:

- Pan kom. Mariusz Zieliński, Zastępca Naczelnika Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, nr legitymacji służbowej LPD 387513, na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli nr OK-II.0030.64.2015 z dnia 11 maja 2015 roku wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego;
- Pani sierż. szt. Agnieszka Szlachtowicz – Pelawska, Specjalista Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, nr legitymacji służbowej LPD 487510, na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli nr OK-II.0030.65.2015 z dnia 11 maja 2015 roku wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin kontroli: 20 maja 2015 roku.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod poz. **15**.

Zakres kontroli:

- wykonywanie uprawnień, o których mowa w art. 12 *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1383 ze zm.)*;
- użycie broni palnej oraz środków przymusu bezpośredniego;
- ewidencja, o której mowa w art. 9a ust. 1 ww. ustawy.

Okres objęty kontrolą: 1.01.2014 r. – 20.05.2015 r.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się:

- 1) pozytywnie,
- 2) pozytywnie z uchybieniami,
- 3) **pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości**,
- 4) negatywnie,
- 5) inne.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą:

1. W Straży Miejskiej w Elblągu nie była prowadzona książka ewidencji ręcznych miotaczy substancji obezwładniających, o której mowa w § 6 *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 czerwca 2014 r. w sprawie sposobu przechowywania i ewidencjonowania środków przymusu bezpośredniego przez strażników gminnych (miejskich)* (Dz. U. z 2014, poz. 777). Stwierdzono, iż środki przymusu bezpośredniego w postaci ręcznych miotaczy substancji obezwładniających nie były wykazywane w „Ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań Straży Miejskiej w Elblągu”.
2. W toku czynności dokonano sprawdzenia, czy zarejestrowany przy pomocy systemu monitoringu wizyjnego obraz zdarzeń, niezawierający dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowodów mających znaczenie dla tych postępowań, przechowywany jest w okresie zgodnym z zasadami określonymi w § 3 ust. 1¹ *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych przez straż gminną (miejską)* (Dz. U. Nr 220, poz. 1720). W wyniku sprawdzenia systemów stwierdzono, iż nagrania w „starym systemie” przechowywane są od 28 kwietnia 2015 r. (23 dni), natomiast w „nowym systemie” od 3 maja 2015 r. (18 dni). W związku z powyższym stwierdzono, iż zarejestrowany obraz zdarzeń w przypadku „nowego systemu” nie był przechowywany przez okres określony ww. rozporządzeniu.

¹ „Zarejestrowany obraz zdarzeń, niezawierający dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowodów mających znaczenie dla tych postępowań, przechowuje się przez okres nie krótszy niż 20 dni od daty dokonania nagrania i nie dłuższy niż 60 dni, a następnie podlega on zniszczeniu.”

3. W toku czynności kontrolnych ustalono, że na sprawców wykroczeń ujawnionych za pomocą monitoringu miejskiego nakładano mandaty karne, co nie jest zgodne z przesłankami zastosowania postępowania mandatowego, wymienionymi w art. 97§1 pkt 3² *Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia* (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 395 ze zm.). Należy wskazać, że kamery systemu monitoringu wizyjnego nie stanowią przyrządów kontrolno – pomiarowych ani urządzeń rejestrujących, tak więc w przypadku stwierdzenia wykroczenia przy użyciu monitoringu nie jest dopuszczalnym nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego, gdyż zdarzenie to nie mieści się w żadnej z wymienionych przesłanek w art. 97 § 1 *Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia*.
4. W trakcie oceny danych zawartych w „*Ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań Straży Miejskiej w Elblągu za 2014 roku*” stwierdzono uchybienia w zakresie wykazywania ilości ujawnionych wykroczeń w rubryce zatytułowanej „*wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji ujawnione przez urządzenia rejestrujące*”. Zgodnie z danymi zawartymi w *Ewidencji* w 2014 roku strażnicy 2 razy stosowali w tej kategorii wykroczeń środki oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, nałożyli 704 mandaty karne oraz skierowali 101 wniosków o ukaranie do sądu. Z oświadczenia Zastępcy Komendanta Straży Miejskiej w Elblągu wynikało jednak, iż w rubryce tej wykazywał on fakt wykroczeń ujawnionych przez system monitoringu wizyjnego miasta. Dokonując oceny stosowanej praktyki, należy stwierdzić, iż z uwagi na fakt, iż kamery systemu monitoringu wizyjnego nie są urządzeniami rejestrującymi, o których mowa w przepisie art. 2 pkt 59 *ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2012 roku, poz. 1137 ze zm.), wykroczenia te nie powinny być wykazywane we wskazanej rubryce. Dodatkowo w wyniku porównywania danych zawartych w *Ewidencji* według stanu na dzień 31 grudnia 2014, z danymi odnotowanymi w rejestrze spraw o wykroczenia, stwierdzono rozbieżności w zakresie ilości kierowanych wniosków o ukaranie do sądu. Powyższe okoliczności miały wpływ na błędne sporządzenie *Ewidencji wyników działań straży*. W toku czynności stwierdzono również, iż w Straży Miejskiej w Elblągu nie sporządzono *Ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań Straży Miejskiej w Elblągu* według stanu na dzień 30 czerwca 2014 r., czyli nierealizowanie obowiązku wynikającego z § 4 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży* (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 639 z zm.), który

² Funkcjonariusz uprawniony do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego może ją nałożyć jedynie, gdy: (...) stwierdzi popełnienie wykroczenia za pomocą urządzenia kontrolno – pomiarowego lub urządzenia rejestrującego, a sprawca nie został schwytany na gorącym uczynku lub bezpośrednio potem, i nie zachodzi wątpliwość co do sprawcy czynu – w tym także, w razie potrzeby, po przeprowadzeniu w niezbędnym zakresie czynności wyjaśniających, podjętych niezwłocznie po ujawnieniu wykroczenia.

jednoznacznie wskazuje, iż straż aktualizuje dane w ewidencji na bieżąco, nie rzadziej niż raz na pół roku, według stanu na dzień 30 czerwca i 31 grudnia.

5. W trakcie kontroli notatnika służbowego prowadzonego przez Panią Iwonę Łojewską stwierdzono przypadki nieprawidłowości polegających na nieudokumentowaniu faktu legitymowania osób, co stanowiło naruszenie § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 roku w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności* (Dz. U. Nr 220 poz. 1722 ze zm.). Ustalono, iż ww. strażniczka w okresie objętym kontrolą realizowała zadania związane z prowadzeniem czynności wyjaśniających w sprawach wykroczeń, w trakcie których m.in. nakładała grzywny w drodze mandatów karnych. Należy jednak wskazać, iż Pani Iwona Łojewska przed dniem 24 marca 2015 roku nie prowadziła notatnika służbowego. W związku z powyższym, w okresie objętym kontrolą nie dokumentowała faktu legitymowania osób przy okazji nakładania grzywny w drodze mandatu karnego za poszczególne wykroczenia. Zgodnie z § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 roku w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności* (Dz. U. Nr 220 poz. 1722 ze zm.) strażnik gminny jest zobowiązany do utrwalenia w notatniku służbowym danych dotyczących osoby legitymowanej, rodzaju dokumentu lub oświadczenia stanowiącego podstawę ustalenia tożsamości, czasu, miejsca oraz podstawy faktycznej podjęcia czynności legitymowania.
6. W toku prowadzonych czynności stwierdzono uchybienia w mandatach karnych wypisywanych przez Pana Wojciecha Maliszewskiego i Pana Arkadiusza Podolskiego, którzy na odcinkach mandatów karnych w rubryce „opis i kwalifikacja prawna wykroczenia” w sposób niewłaściwy wskazali opis ujawnionych wykroczeń. Należy zauważyć, iż zgodnie z § 4 ust. 1, pkt 2 lit. c *rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywny w drodze mandatu karnego* (Dz. U. z 2002. Nr. 20, poz. 201 ze zm.) funkcjonariusz, nakładając na sprawcę wykroczenia mandat karny, zobowiązany jest wypisać na odcinku C formularza rodzaj i charakter wykroczenia (dokonując opisu czynu) oraz kwalifikację prawną.
7. W trakcie oceny sposobu prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia (na podstawie kontrolowanych akt), zespół kontrolny zwrócił uwagę na niski poziom ich realizacji oraz niedostateczny nadzór (w szczególności niezatwierdzanie wniosków w przypadku odstępowania od kierowania wniosku o ukaranie do sądu rejonowego). Uchybieniami stwierdzonymi w przedmiotowym zakresie były przede wszystkim braki w dokumentowaniu wykonywanych czynności, np. w postaci sporządzania notatek urzędowych i załączania zwrotnych potwierdzeń odbioru.
8. W trakcie oceny materiałów dotyczących przypadków podjęcia przez strażników czynności związanych z ujęciem osób, ustalono iż w *Ewidencji wyników działania straży*, w 2014 roku

wykazano, że strażnicy dokonali ujęcia 3 osób. W celu dokonania oceny prawidłowości przeprowadzenia tych czynności Zastępca Komendanta Straży Miejskiej w Elblągu przedłożył do kontroli notatki dotyczące wskazanych interwencji. Z treści notatek wynikało, iż strażnicy dokonywali ujęcia w dwóch przypadkach, natomiast trzeci przypadek dotyczył wspólnego patrolu strażnika z funkcjonariuszem Policji i nie powinien być ujęty w *Ewidencji wyników działania Straży Miejskiej w Elblągu*. Powyższa okoliczność miała wpływ na błędne sporządzenie *Ewidencji*.

9. Na podstawie danych zawartych w *Ewidencji* stwierdzono, iż Straż Miejska w Elblągu w 2014 roku dokonała 33 usunięć pojazdów z drogi na podstawie art. 50a³ ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym* (t.j. Dz. U. z 2012 poz. 1137 ze zm.). Na podstawie oceny materiałów dotyczących przedmiotowych spraw stwierdzono jednak, iż strażnicy dokonali 11 usunięć pojazdu w trybie wskazanego przepisu ustawy *Prawo o ruchu drogowym* (...). Odnosząc się do okoliczności powstania tych rozbieżności, Zastępca Komendanta Straży Miejskiej w Elblągu oświadczył, iż w pozostałych (wykazanych w *Ewidencji*) 22 przypadkach, pojazdy w rzeczywistości nie były usunięte z drogi przez strażników, lecz przez ich właścicieli. Wykazanie tych danych w *Ewidencji* wyników Zastępca Komendanta Straży Miejskiej w Elblągu argumentował faktem, iż strażnicy podjęli określone czynności związane z ustaleniem właścicieli i w związku z tym przyczynili się do fizycznego usunięcia pojazdów z drogi. Niemniej jednak należy wskazać, iż w każdym z przypadków pojazdy te były usuwane przez ich właścicieli, a więc nie doszło do ich usunięcia w trybie ustawy *Prawo o ruchu drogowym* (...) i w związku z tym czynności te nie powinny być wykazane w *Ewidencji* w zakresie, w jakim zostało to uczynione. Powyższe okoliczności miały wpływ na błędne sporządzenie *Ewidencji* wyników działań straży.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe oceny i wnioski wnoszę o:

1. Założyć i prowadzić książkę ewidencji ręcznych miotaczy substancji obeszczadniających, o której mowa w § 6 *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 czerwca 2014 r. w sprawie sposobu przechowywania i ewidencjonowania środków przymusu bezpośredniego przez strażników gminnych (miejskich)* (Dz. U. z 2014, poz. 777).
2. Używając środków technicznych służących do obserwowania i rejestrowania obrazu w miejscach publicznych, zadbać o spełnienie wymogów określonych w *rozporządzeniu*

³ Art. 50a ust. 1: Pojazd pozostawiony bez tablic rejestracyjnych lub pojazd, którego stan wskazuje na to, że nie jest używany, może zostać usunięty z drogi przez straż gminną lub Policję na koszt właściciela lub posiadacza(...).

Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych przez straż gminną (miejską) (Dz. U. 2009 Nr 220 poz. 1720).

3. Podjąć działania zmierzające do prawidłowego ewidencjonowania wyników działania Straży Miejskiej w Elblągu, zgodnie ze stanem faktycznym i w zakresie określonym w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży (Dz. U. z 2009 Nr 196 poz. 1520 ze zm.).
4. Zobligować strażników do właściwego dokumentowania w notatnikach służbowych czynności związanych z legitymowaniem osób, tj. zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 roku w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności. (Dz. U. Nr 220 poz. 1722 ze zm.).
5. Podjąć działania zmierzające do właściwego wypełniania druków mandatów karnych, tj. zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2002. Nr. 20, poz. 201 ze zm.).
6. Wzmocnić nadzór nad sposobem prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, w tym również nad prawidłowością nakładania na sprawców wykroczeń grzywnien w drodze mandatów karnych, tj. zgodnie z wymogami określonymi w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 359 ze zm.).

Na podstawie § 12 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 220, poz. 1733 ze zm.) proszę Pana o poinformowanie Wojewody Warmińsko - Mazurskiego, w terminie **30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Otrzymują:

1. Adresat.
2. Do wiadomości: Komendant Wojewódzkiej Policji w Olsztynie.
3. Do wiadomości: Prezydent Elbląga.
4. a/a.

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Janusz Bazydło
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego